

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/200436,Prelekcja-Odyseja-Czarnych-Diablów-Udział-1-Dywizji-Pancernej-gen-Stanisława-Maczka.html>
04.05.2024, 04:04

Prelekcja „Odyseja Czarnych Diablów. Udział 1 Dywizji Pancernej gen. Stanisława Maczka w walkach na Zachodzie Europy”. - Katowice, 19 kwietnia 2024

19 kwietnia 2024 r. w Muzeum Historii Katowic odbyła się prelekcja „Odyseja Czarnych Diablów. Udział 1 Dywizji Pancernej gen. Stanisława Maczka w walkach na Zachodzie Europy”.

W prelekcji wzięła udział młodzież z IV Liceum Ogólnokształcącego im gen. Stanisława Maczka w Katowicach.

Wykład wygłosił Ryszard Mozgól, naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Katowicach

Generał Stanisław Maczek, dowódca 1. Dywizji Pancernej, należy do grona najbardziej rozpoznawalnych w kraju i za granicą dowódców Polskich Sił Zbrojnych w czasie II wojny światowej. Jego osobowość i zdolności dowódcze zjednywały mu uznanie i szacunek przełożonych, współpracowników i podkomendnych, budując legendę „Bacy” – wymagającego dowódcy o otwartym sercu. W jubileuszowej publikacji z okazji setnych urodzin generała, jego kolega i następca na stanowisku dowódcy 1. Dywizji Pancernej, gen. Klemens Rudnicki napisał: „Maczek nigdy nie walczył o swoją sławę, czy swoje honory, nigdy nie sięgał po buławę hetmańską, a jednak wraz ze swoją Dywizją przeszedł do historii i legendy prawego żołnierza polskiego”. Zmarł w Edynburgu dwa lata później, 11 grudnia 1994 r., a jego doczesne szczątki złożono wśród żołnierzy 1. Dywizji Pancernej na Polskim Honorowym Cmentarzu Wojskowym w Bredzie.

Gen. broni Stanisław Maczek przyszedł na świat w Szczercu pod Lwowem w 1892 r. Uczestniczył w I wojnie światowej, wojnie z Ukraińcami i wojnie polsko-bolszewickiej. W odrodzonej Rzeczypospolitej rozpoczął karierę oficera zawodowego. Uczestniczył w walkach z Niemcami od pierwszych godzin wybuchu II wojny światowej, jako dowódca 10. Brygady Kawalerii.

1. Dywizja Pancerna, tzw. Czarne Diabły, była formacją, która 80 lat temu uczestniczyła w walce z Niemcami na zachodzie Europy. Jednostka ta została powołana do życia w 1942 r. na Wyspach Brytyjskich rozkazem Naczelnego Wodza. Jej dowódcą został gen. Stanisław Maczek, utalentowany żołnierz o wybitnych umiejętnościach przywódczych, niezwykle ceniony i kochany przez towarzyszy broni.

W zamysłach rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie jednostka ta miała być

wizytówką niepodległej Polski.

Czarne Diabły zostały skierowane do walki na Starym Kontynencie w lipcu 1944 r. Dywizja ta uczestniczyła w krwawych walkach w Normandii, w bitwie pod Falaise, o Mont Ormel, wyzwalała miasta francuskie, belgijskie i holenderskie aż zakończyła szlak bojowy w Wilhelmshaven.

Była tym samym jedyną formacją Polskich Sił Zbrojnych, która zakończyła walki na terytorium Niemiec w 1945 r.

Za przyniesienie wolności i swoją postawę troski o życie mieszkańców belgijskich i holenderskich miast, gen. Maczek i jego żołnierze spotkali się z wdzięcznością społeczeństw Europy Zachodniej.

W komunistycznej Polsce traktowano tzw. maczkowców jak wrogów narodu, a władza ludowa odebrała gen. Maczkowi polskie obywatelstwo uchwałą Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej z 26 września 1946 roku. Komunistyczne władze chciały w ten sposób ukarać oficerów Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, którzy zdecydowali się nie wracać do Polski po zakończeniu drugiej wojny światowej.

Prelekcja „Odyseja Czarnych Diabłów. Udział 1 Dywizji Pancerniej gen. Stanisława Maczka w walkach na Zachodzie Europy”. - Katowice, 19 kwietnia 2024 r. Fot.: IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja Czarnych Diabłów. Udział 1 Dywizji Pancerniej gen. Stanisława Maczka w walkach na Zachodzie Europy”. - Katowice, 19 kwietnia 2024 r. Fot.: IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja Czarnych Diabłów. Udział 1 Dywizji Pancerniej gen. Stanisława Maczka w walkach na Zachodzie Europy”. - Katowice, 19 kwietnia 2024 r. Fot.: IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja Czarnych Diabłów. Udział 1 Dywizji Pancerniej gen. Stanisława Maczka w walkach na Zachodzie Europy”. - Katowice, 19 kwietnia 2024 r. Fot.: IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja Czarnych Diabłów. Udział 1 Dywizji Pancerniej gen. Stanisława Maczka w walkach na Zachodzie Europy”. - Katowice, 19 kwietnia 2024 r. Fot.: IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja Czarnych Diabłów. Udział 1 Dywizji Pancerniej gen. Stanisława Maczka w walkach na Zachodzie Europy”. - Katowice, 19 kwietnia 2024 r. Fot.: IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja

Prelekcja „Odyseja

Prelekcja „Odyseja

Czarnych Diabłów.
Udział 1 Dywizji
Pancernej gen.
Stanisława Maczka w
walkach na Zachodzie
Europy". - Katowice, 19
kwietnia 2024 r. Fot.:
IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja
Czarnych Diabłów.
Udział 1 Dywizji
Pancernej gen.
Stanisława Maczka w
walkach na Zachodzie
Europy". - Katowice, 19
kwietnia 2024 r. Fot.:
IPN K. Łojko

Czarnych Diabłów.
Udział 1 Dywizji
Pancernej gen.
Stanisława Maczka w
walkach na Zachodzie
Europy". - Katowice, 19
kwietnia 2024 r. Fot.:
IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja
Czarnych Diabłów.
Udział 1 Dywizji
Pancernej gen.
Stanisława Maczka w
walkach na Zachodzie
Europy". - Katowice, 19
kwietnia 2024 r. Fot.:
IPN K. Łojko

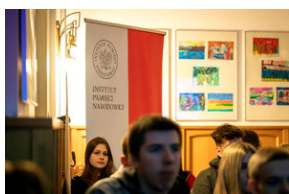
Czarnych Diabłów.
Udział 1 Dywizji
Pancernej gen.
Stanisława Maczka w
walkach na Zachodzie
Europy". - Katowice, 19
kwietnia 2024 r. Fot.:
IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja
Czarnych Diabłów.
Udział 1 Dywizji
Pancernej gen.
Stanisława Maczka w
walkach na Zachodzie
Europy". - Katowice, 19
kwietnia 2024 r. Fot.:
IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja
Czarnych Diabłów.
Udział 1 Dywizji
Pancernej gen.
Stanisława Maczka w
walkach na Zachodzie
Europy". - Katowice, 19
kwietnia 2024 r. Fot.:
IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja
Czarnych Diabłów.
Udział 1 Dywizji
Pancernej gen.
Stanisława Maczka w
walkach na Zachodzie
Europy". - Katowice, 19
kwietnia 2024 r. Fot.:
IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja
Czarnych Diabłów.
Udział 1 Dywizji
Pancernej gen.
Stanisława Maczka w
walkach na Zachodzie
Europy". - Katowice, 19
kwietnia 2024 r. Fot.:
IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja
Czarnych Diabłów.
Udział 1 Dywizji
Pancernej gen.
Stanisława Maczka w
walkach na Zachodzie
Europy". - Katowice, 19
kwietnia 2024 r. Fot.:
IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja
Czarnych Diabłów.
Udział 1 Dywizji
Pancernej gen.
Stanisława Maczka w
walkach na Zachodzie
Europy". - Katowice, 19
kwietnia 2024 r. Fot.:
IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja
Czarnych Diabłów.
Udział 1 Dywizji
Pancernej gen.
Stanisława Maczka w
walkach na Zachodzie
Europy". - Katowice, 19
kwietnia 2024 r. Fot.:
IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja
Czarnych Diabłów.
Udział 1 Dywizji
Pancernej gen.
Stanisława Maczka w
walkach na Zachodzie
Europy". - Katowice, 19
kwietnia 2024 r. Fot.:
IPN K. Łojko

Prelekcja „Odyseja
Czarnych Diabłów.
Udział 1 Dywizji
Pancernej gen.
Stanisława Maczka w
walkach na Zachodzie
Europy". - Katowice, 19
kwietnia 2024 r. Fot.:
IPN K. Łojko